

Sak 4

Representantskapet

Sak 8

Årsmøte

Rammebudsjett og kontigent til Norges Bondelag og
Bondelagets Servicekontor AS for 2025

Saksframlegg

Arkivsaksnr : 24/00357-1

Saksbehandler: Elise Larsen Kommunikasjon, medlem og organisasjon og Leif Slåtten Administrasjon

Rammebudsjett og kontingent 2025 for Norges Bondelag og Bondelagets Servicekontor AS**Forslag til vedtak: (styrets innstilling til representantskapet og årsmøtet)****A. Medlemskontingentsatser for Norges Bondelag og Bondelagets Servicekontor AS 2025**

PERSONLIG KONTINGENT TIL NORGES BONDELAGE:

Ordinær sats for medlemmer fra og med 31 år til og med 69 år	kr	1 090,-
Redusert sats for husstandsmedlemmer	kr	715,-
Redusert sats for medlemmer til og med 30 år og fra og med 70 år	kr	715,-
Redusert sats for medlemmer i NBU eller 4H til og med 25 år	kr	330,-

KONTINGENT TIL BONDELAGETS SERVICEKONTOR AS:

Grunneieravgift

Grunneieravgift for bruksmedlemmer og selskap med jordbruk	kr	645,-
--	----	-------

Arealavhengig kontingent innmark, kr/da

Areal som disponeres i driften av bruket	kr	2,43
--	----	------

Arealavhengig kontingent utmark, kr/da

Øvre grense per medlem kr 700,-	kr	0,91
---------------------------------	----	------

Produksjonsavhengig kontingent

Kontingenttrinn	Sats 2025 (kr)	Kontingenttrinn	Sats 2025 (kr)
<i>Faktor 0,001 – 0,050</i>	200,-	<i>Faktor 0,751 – 1,000</i>	4 489,-
<i>Faktor 0,051 – 0,150</i>	400,-	<i>Faktor 1,001 – 1,250</i>	4 913,-
<i>Faktor 0,151 – 0,250</i>	720,-	<i>Faktor 1,251 – 1,500</i>	5 139,-
<i>Faktor 0,251 – 0,350</i>	1 420,-	<i>Faktor 1,501 – 1,750</i>	5 513,-
<i>Faktor 0,351 – 0,450</i>	2 090,-	<i>Faktor 1,751 – 2,000</i>	5 806,-
<i>Faktor 0,451 – 0,550</i>	2 800,-	<i>Faktor 2,001 – 2,250</i>	6 098,-
<i>Faktor 0,551 – 0,650</i>	3 471,-	<i>Faktor 2,251 -</i>	6 396,-
<i>Faktor 0,651 – 0,750</i>	4 233,-		

Maksimumskontingent	kr	10 500,-
----------------------------	----	----------

Fast servicekontingent for selskap uten jordbruksproduksjon	kr	2.515,-
--	----	---------

B. Tilbakeføring av kontingent fra Norges Bondelag til lokal- og fylkeslag for 2025 på bakgrunn av innbetalt kontingent 2024 (tall i hele tusen)

Sum tilbakeføring til lokallagene	14 395
Sum tilbakeføring til fylkeslagene	19 516
Sum overføring av kontingent til lokal- og fylkeslag	33 911

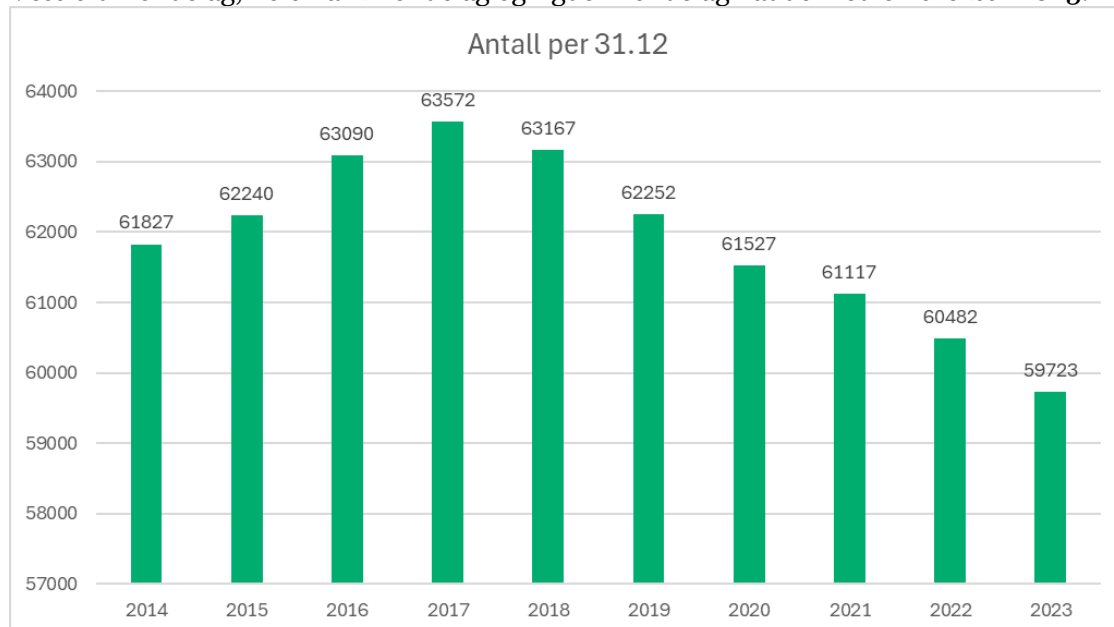
Saksutredning

Medlemskontingent 2025 for Norges Bondelag og Bondelagets Servicekontor AS

Medlemsutvikling

Ved utgangen av 2023 hadde Norges Bondelag 59.723 medlemmer, en nedgang på 759 medlemmer (-1,3 %) siden utgangen av 2022. Dette er første gang siden 2004 at medlemstallet er under 60.000 ved nyttår. En solid innsats på alle nivå i organisasjonen gjorde at medlemstallet ved nyttår allikevel var bedre enn prognosen tilsa.

Vestfold Bondelag, Telemark Bondelag og Agder Bondelag hadde medlemsvekst i 2023.

Graf: Medlemsutvikling i Norges Bondelag 2014-2023

Medlemsverving

Etter flere år med nedgang i antall medlemmer viste prognosen i september at Bondelaget ville ha litt over 59.000 medlemmer ved utgangen av 2023. For å forsøke å nå 60 000 medlemmer innen nyttår ble det satt i gang en intensiv vervekampanje høsten 2023. Den vanlige «vervemåned» i november utvidet til tre måneder, fra 1. oktober til nyttår. Perioden for gratis medlemskap ble også utvidet til å gjelde fra 1. oktober og ut året.

Fokuset for verveperioden var «En tillitsvalgt – ett nytt medlem!», og det vanket premier til både fylkeslag, lokallag og enkeltververe. Takket være en svært solid innsats i hele organisasjonen ble den utvidede verveperioden en stor suksess, med over 1.300 nye medlemmer. Totalt fikk Bondelaget 2 600 nye medlemmer i 2023, det høyeste antallet nye medlemmer på et år siden 2018.

Prosjekt «Strategi for medlemsutvikling 2024»

Å opprettholde en stor og stabil medlemsmasse er avgjørende for vår gjennomslagskraft. Bondelaget har siden 2017 hatt en nedgang i antall medlemmer. Bondelaget gjennomfører jevnlig medlemsundersøkelser til alle medlemmer, og medlemsundersøkelsen i 2023 viste at de aller fleste medlemmene er fornøyde med medlemskapet sitt, og tror de fortsatt er medlem i Bondelaget om 5 år. Men det er allikevel et potensiale for å øke tilfredsheten ytterligere.

For å rekruttere nye medlemmer og øke tilfredsheten blant eksisterende medlemmer er det i 2024 igangsatt et større prosjekt for å utvikle en ny strategi for medlemsutvikling. Det er engasjert en ekstern prosjektleder, og det er nedsatt en intern styringsgruppe for prosjektet.

Hovedmål for strategien:

1. Øke tilfredshet og lojalitet blant eksisterende medlemmer
2. Øke organisasjonsgraden, særlig blant unge bønder
3. Rekruttere nye medlemmer

Fokuset i strategien vil være medlemsfordeler og medlemstilbud. Det skal gjennomføres en kartlegging av bruk og tilfredshet blant eksisterende medlemmer, og ønsker og behov hos potensielle medlemmer. Markedsføring av medlemstilbud, «medlemsreisen» og tiltak for å øke bruken av medlemsfordelene vil også være viktige punkter i strategien.

Prosjektet er delt inn i fire faser:

1. Mobilisering (kartlegging av dagens situasjon og hovedutfordringer)
2. Retning (etablere ønsket retning og konkrete mål)
3. Valg (definere strategiske og praktiske grep, hovedaktiviteter og handlingsplan)
4. Utvikling av strategiplan

Første fase hadde oppstart i februar 2024.

Prosjektet er planlagt fullført i 2024, med behandling av strategiplan på styremøte i desember 2024.

Kontingentutviklingen

Samlet kontingentinngang til Norges Bondelag og Bondelagets Servicekontor AS i 2023 var 135,4 millioner kroner, en nedgang på om lag 0,4 millioner kroner fra 2022. Betalingsprosenten for 2023 var på 96%, en nedgang fra 97% i 2022.

Strukturendringene i landbruket påvirker fortsatt kontingentinngangen i organisasjonen og fører til endringer i kontingentgrunnlaget. Brukskontingenten utgjør en stadig mindre andel av den totale kontingentinngangen, mens personlig kontingent utgjør en tilsvarende større andel.

Kontingenten blir årlig justert i tråd med prognose for kostnadsvekst påfølgende år. De siste årene har imidlertid kostnadsveksten vært svært høy generelt i samfunnet, og høyere enn prognosene i Bondelaget. Dette, sett i sammenheng med frafall av medlemmer som betaler produksjonskontingent og endringer i driftsstrukturen i landbruket som fører til at antallet som betaler makskontingent øker, har gjort at de totale kontingentinntektene ikke har økt i tråd med kostnadsveksten.

Gjennomgang av medlemskategorier og kontingentsystem

Årsmøtet i Norges Bondelag 2022 ba styret om å starte en helhetlig gjennomgang av kontingentsystemet og medlemskategoriene i Bondelaget. Administrasjonen gjennomførte en utredning av dagens system og mulige nye modeller, og styret nedsatte i april 2023 et kontingentutvalg som fikk som oppgave å utarbeide et forslag til endringer i systemet.

Forslaget fra kontingentutvalget ble behandlet i representantskapsmøtet 21. mars 2024 og blir behandlet i årsmøtet 2024. Forslag til kontingent for 2025 tar utgangspunkt i de

foreslåtte endringene, og med forutsetning om at endringene skal føre til samme kontingentinngang justert for kostnadsvekst. Endringene i kontingentsystemet vil føre til at noen medlemmer får høyere kontingent, mens andre medlemmer får lavere kontingent. Målet med gjennomgangen har vært et mer rettferdig kontingentsystem, og undersøkelser viste at forholdet mellom produksjonskontingent for de ulike produksjonene ikke stemte overens med forholdet i arbeidsforbruk etter beregninger basert på bruk som inngår i driftsgranskningene. Endringene er altså en omfordeling av kontingenten, slik at produksjonskontingenten fordeles så rettferdig som mulig. Endringene innføres gradvis over 3 år, fram til 2027.

Forslag til kontingent til Norges Bondelag for 2025

Det er ikke gjort endringer i prinsippene for personlig kontingent, satsene er kun justert etter forventet kostnadsvekst. Det er tatt utgangspunkt i prognoser fra SSB om en prisvekst på 2,6% og en lønnsvekst på 3,9% i 2025.

Forslag til kontingent til Bondelagets Servicekontor AS for 2025

I henhold til forslag til vedtak i saken «Medlemskategorier og kontingentsystem for Norges Bondelag og Bondelagets Servicekontor AS» skal kontingent for bruksmedlemmer og selskap med jordbruksproduksjon til Bondelagets Servicekontor AS bestå av en grunneieravgift (tidligere fast servicekontingent), produksjonskontingent og arealavhengig kontingent for utmark. Arealkontingent for innmark skal fjernes fra kontingentberegningen. Produksjonskontingenten tar utgangspunkt i arbeidsforbruk, og regnes ut ved hjelp av normtall. Det beregnes kontingent for alle produksjoner som er berettiget til tilskudd til avløsning ved sykdom i jordbruksavtalen.

Nye normtall er utregnet med utgangspunkt i arbeidsforbruk oppgitt for bruk som inngår i driftsgranskningene og forholdet mellom satser for tilskudd til avløsning for de ulike produksjonene:

Produksjon	Nye
Korn, høy, oljevekster	1 400
Poteter	200
Grønnsaker	80
Frukt og bær	30
Veksthus	4
Mjølkekyr	18
Storfe	100
Mjølkegeiter	75
Ammekyr	65
Sauer/ammegeiter	150
Avlsgriser	90
Slaktegriser	2 100
Verpehøner	7 500
Slaktekyllinger	200 000
Hester	50
Kaniner	200
Kalkuner/gjess/ender	25 000
Livkyllinger	25 000
Bikuber	400
Hjort	160
Rugeegg	1 300 000

For produksjonene frukt og bær, ammekyr, sauer/ammegeiter og livkylling er det betydelige endringer i normtallet. Normtallene for disse produksjonene foreslås derfor justert gradvis over 3 år. For kontingent 2025 tas det utgangspunkt i følgende normtall:

Frukt og bær (50 da)

Ammekyr (85)

Sauer/ammegeiter (190)

Livkylling (80 000)

Det er nødvendig å gjøre justeringer på trinnene i kontingentfaktortabellen når normtallene endres. Å fjerne arealkontingent innmark fører til at produksjonskontingenten må økes tilsvarende. For å unngå altfor stor økning i kontingent for medlemmer på de øverste trinnene er antall trinn i kontingentfaktortabellen redusert i forslag til kontingent 2025.

Med foreslåtte satser vil 94% av bruksmedlemmene få en endring i kontingenten på mindre enn kr 1.000,-. 0,5% (133 stk) får mer enn kr 1 500,- i økning i 2025, mens 0,3% får en nedgang mer enn kr 1 500,-. Medlemmer med hjort og rugeegg går mest opp i kontingent. Det har ikke tidligere vært beregnet kontingent for hjort, men i tråd med vedtak om at det skal beregnes kontingent for alle produksjoner som mottar tilskudd til avløsning blir dette innført fra 2025. Det vil nødvendigvis føre til en stor økning i kontingenten for medlemmene det gjelder. Bondelaget har per i dag 51 medlemmer med hjort, 31 av disse får mer enn kr 1.500,- mer i kontingent i 2025.

Det ble tidligere beregnet produksjonskontingent for medlemmer med rugeeggproduksjon, med utgangspunkt i antall verpehøner. Fra og med 2019 har det kun vært antall verpehøner til konsumeggproduksjon som har vært oppgitt i søknad om produksjonstilskudd og vi har derfor ikke hatt noe grunnlag for å beregne produksjonskontingent for medlemmer med rugeeggproduksjon. Det er utarbeidet et normtall for rugeegg, med utgangspunkt i antall rugeegg levert til klekkeri foregående år. De fleste av medlemmene med rugeegg var også medlem i 2019 og betalte produksjonskontingent for rugeeggproduksjonen, men de har betalt en langt lavere kontingent de siste årene. Bondelaget har totalt 59 medlemmer som leverer rugeegg, 32 av disse får mer enn kr 1 500,- mer i kontingent i 2025.

Grunneieravgift (tidligere fast servicekontingent)

Grunneieravgift betales av alle som eier og/eller driver en landbrukseiendom. Sats kr 625,- foreslås økt til kr 645,-.

Selskap med jordbruksproduksjon har tidligere ikke betalt grunneieravgift (fast servicekontingent). Fra 2025 endres regelen for medlemskategoriene Selskap med jordbruk og Selskap uten jordbruk om at ¾ av foretakets eiere også må være medlem av Norges Bondelag til at en av eierne eller daglig leder må være medlem. Det innføres samtidig grunneieravgift for selskap med jordbruk.

Det foreslås samme sats for grunneieravgift for selskap med jordbruk som for bruksmedlemmer, kr 645,- i 2025.

Arealavhengig kontingent innmark

Kontingent for areal som disponeres til driften av bruket (eid og innleid areal). Arealavhengig kontingent innmark skal fjernes i løpet av perioden 2025 til 2027. Sats kr 3,65 foreslås redusert til kr 2,43. Dette utgjør en reduksjon på om lag 33%.

Arealavhengig kontingent utmark

Kontingent utmark foreslås økt fra kr 0,88 per dekar til kr 0,91 per dekar. Øvre grense per medlem på kr 700,- foreslås videreført.

Produksjonsavhengig kontingent

For å hente inn kostnaden av å redusere arealkontingent innmark er produksjonskontingenten økt med totalt 15%. I tråd med vedtatte endringer i kontingentsystemet innføres det også satser for de to nederste trinnene i kontingentfaktortabellen.

<i>Kontingentfaktor</i>	<i>Sats 2025 (kr)</i>
Faktor 0,001 - 0,050	200,-
Faktor 0,051 - 0,150	400,-
Faktor 0,151 - 0,250	720,-
Faktor 0,251 - 0,350	1 420,-
Faktor 0,351 - 0,450	2 090,-
Faktor 0,451 - 0,550	2 800,-
Faktor 0,551 - 0,650	3 471,-
Faktor 0,651 - 0,750	4 233,-
Faktor 0,751 - 1,000	4 489,-
Faktor 1,001 - 1,250	4 913,-
Faktor 1,251 - 1,500	5 139,-
Faktor 1,501 - 1,750	5 513,-
Faktor 1,751 - 2,000	5 806,-
Faktor 2,001 - 2,250	6 098,-
Faktor 2,251 -	6 396,-

Maksimumskontingent

Makskontingenten foreslås økt med kr 1 000,-, utover vanlig justering for kostnadsvekst, fordelt over de neste tre årene.

For 2025 foreslås satsen for maksimumskontingent økt med kr 650,-, fra kr 9 850,- til kr 10 500,-. Forslaget innebærer at om lag 750 medlemmer betaler maksimumskontingent. Økning av makskontingent samt endringer i kontingentfaktortabellen gjør at færre medlemmer betaler makskontingent i 2025.

Fast servicekontingent for selskap uten jordbruksproduksjon

Som nevnt over gjøres det fra 2025 endringer i regelen om at $\frac{3}{4}$ av eierne av selskap uten jordbruksproduksjon må være medlem i Norges Bondelag for at selskapet skal kunne være medlem. På grunn av denne endringen foreslås fast servicekontingent for selskap uten jordbruk økt til kr 2 515,-

Satsen for maksimumskontingent er lik for medlemmer i Norges Bondelag og Bondelagets Servicekontor AS, uavhengig av organisasjonsform.

Gjennomsnittskontingent

Gjennomsnittskontingenten har økt de siste årene, budsjettert gjennomsnittskontingent har økt fra kr 1 980,- i budsjett 2015 til kr 2 383,- i budsjett 2025.

Tilbakeføring av kontingent fra Norges Bondelag til lokallag i 2025 på bakgrunn av innbetalt kontingent i 2024

Kontingentrefusjon lokallag

Kontingentrefusjon til lokallag fordeler seg på følgende elementer:

- Grunnbeløp per lag
- Refusjon per betalende medlem
- Refusjon av innbetalt kontingent
- Aktivitetsavhengig tilbakeføring

Grunnbeløpet på kr 1 000,- til lokallagene og kr 2 000,- til lokallagene i Nord-Troms og Finnmark foreslås videreført.

Refusjon pr. betalende medlem foreslås videreført med kr 26,- pr. betalende medlem. Refusjon av innbetalt kontingent foreslås videreført med 5 % av innbetalt kontingent fra medlemmer i 2024.

Aktivitetsavhengig tilbakeføring settes til 4,992 millioner kroner for aktivitet i 2025. Det er fylkene som fordeler disse midlene, og hensikten er å stimulere til økt aktivitet i lokallagene. Det er stor variasjon i lokallagenes økonomi, og gjennom denne posten har fylkeslagene mulighet til å målrette mer av midlene som tilbakeføres.

Tilbakeføring til fylkeslagene

I tråd med tidligere vedtak i styret i Norges Bondelag er det ikke gjort endringer i rammebevilgning til fylkeslagene og støtte til unge bønder kurs fra budsjett 2024.

Fylkeslag som har slått seg sammen, har beholdt den samlede tilbakeføringen. Midler til opplæring/tilrettelegging lokallag foreslås videreført med 0,375 millioner kroner.

Ut fra dette blir tilbakeføringen fra Norges Bondelag til lokal- og fylkeslag som følger (alle tall i hele tusen):

1. Tilbakeføring til lokallagene	
Fast grunnkontingent, kr 1 000 pr lag	468
Ekstra grunnkontingent, kr 1 000 pr lag i Nord-Troms og Finnmark	12
5,0 % av innbetalt kontingent fra medlemmer i 2024	7 050
kr 26,- pr betalende medlem	1 498
<i>Sum tilbakeføring av kontingent til lokallagene</i>	<i>9 028</i>
Opplæring/tilrettelegging lokallag	375
Aktivitetsavhengig tilbakeføring til lokallagene	4 992
Sum tilbakeføring til lokallagene	14 395
2. Tilbakeføring til fylkeslagene	
Rammebevilgning til fylkeslagene	19 310
Støtte til unge bønder kurs	206
Sum tilbakeføring til fylkeslagene	19 516
Sum overføring av kontingent til lokal- og fylkeslag	33 911

Rammebudsjett 2025

Generelle forutsetninger for rammebudsjett 2025

Rammebudsjettet for Norges Bondelag og Bondelagets Servicekontor AS, legger grunnlaget for fastsettelse av medlemskontingenten, og tilbakeføringen til fylkes- og lokallag. Endelig budsjett for 2025 legges frem for styrene i Norges Bondelag og Bondelagets Servicekontor AS i desember 2024 for godkjenning. Rammebudsjettet er basert på budsjettet for 2024, korrigert for kjente endringer i aktivitet og ansatte. Styret har satt ned en prosjektgruppe med fokus på og få bedre samsvar mellom organisasjonens inntekter, kostnader og aktivitetsnivå (prosjekt Prio). Eventuelle konsekvenser av denne utredningen er ikke hensyntatt i vedlagte rammebudsjett, da arbeidet ikke er ferdigstilt.

Rammebudsjettet presenteres i to former:

- Finansbudsjett

- Viser brutto inntekter og kostnader pr. kostnadsart
- Driftsbudsjett
 - Viser netto kostnader for de respektive avdelinger/kostnadssteder

Kommentarer til finansbudsjettet

Inntekter

Totale inntekter for 2025 er budsjettert med 198,3 millioner kroner, en økning på 3,6 millioner kroner i forhold til budsjett 2024.

Kontingentinntektene er budsjettert med 143 millioner kroner, en økning på 1,6 % fra budsjett 2024. Kontingenten er den viktigste inntektskilden for organisasjonen, og utgjør ca 72 % av organisasjonenes driftsinntekter.

Andre inntekter, som hovedsakelig består av kursinntekter, prosjektinntekter, samarbeidsavtaler og diverse tjenester utgjør 55,3 millioner kroner.

Kostnader Generelt

Totale driftskostnader er beregnet til 220,6 millioner kroner, en økning på 1,4 % i forhold til budsjett 2024. Det har vært en betydelig kostnadsvekst i samfunnet de seneste årene, som har påvirket organisasjonens kostnadsbilde.

Lønnskostnadene utgjør 49 % av de totale kostnadene for organisasjonen, og det forventes en lønnsvekst i følge SSB sine prognoser på 3,9 % i 2025. Som en konsekvens av den negative økonomiske utviklingen i organisasjonen, er rammebudsjettet redusert med 3-4 årsverk i forhold til budsjett 2024. Budsjetterte lønnskostnader er 0,2 millioner lavere enn budsjett 2024.

Honorar og daggodtgjørelse til tillitsvalgte er beregnet ut fra aktivitet i budsjettet for 2024. Satsene for fast honorar er økt i tråd med valgnemndas innstilling, mens møtesatsene er budsjettert på samme nivå som 2024. Det ble samlet utbetalt møtegodtgjørelser for 6 216 møter i 2023, hvor møter under 2 timer utgjør 23 %, mens møter over 5 timer utgjør 61%.

Reise og møtekostnader har hatt en enorm generell kostnadsvekst i samfunnet de siste årene. Årsmøter og ledersamlinger er viktige møtepunkter for organisasjonen, og vi ser at disse møtene tar en vesentlig større andel av fylkeslagenes og organisasjonens midler. Fysiske møter er viktig for organisasjonen, og vi ser at antall fysiske møter er omtrent tilbake på samme nivå som før pandemien, mens digitale møter nå kommer i tillegg.

Tilbakeføring til lokallagene er opprettholdt med samme prinsipper som tidligere år. Kontingentrefusjonen er basert på innbetalt kontingent, og den søkbare potten knyttet til aktive lokallagsmidler er på samme nominelle verdi som i 2024.

Bevilgninger, bidrag og støttetiltak er budsjettert på lik linje som tidligere år. Hovedpostene er støtte knyttet til Bondebladet med 4,8 millioner kroner, Nei til EU med 1 million kroner, Agri Analyse AS med 0,8 millioner kroner og Norges Bygdeungdomslag med 0,7 millioner kroner.

Finansposter

Det er budsjettert med finansinntekter på totalt 19,3 millioner kroner. Organisasjonens langsiktige fordringer gjelder lån til datterselskapet Hollendergata 5 AS (45 mill) og utviklingsselskapet Landbrukskvartalet Utvikling AS (122 mill), som forrentes med NIBOR + 1,5 %. Øvrig langsiktig overskuddslikviditet forvaltes av Sødeberg & Partners AS, og er plassert med 30 % i aksjefond og 70 % i rentefond. Kortsiktig likviditet er plassert i Landkreditt Bank og Landkreditt rentefond. Utover ovennevnte er det budsjettert med avkastning knyttet til utbytte fra aksjeposter som organisasjonen eier.

Ordinært resultat

Det er budsjettert med et underskudd på 3 millioner kroner i 2025, 0,5 millioner bedre enn budsjett for 2024. Styret har som tidligere omtalt satt i gang en gjennomgang av organisasjonens inntekts- og kostnadsstruktur. Eventuelle tiltak som blir vedtatt knyttet til dette prosjektet, vil bli hensyntatt i forbindelse med endelig budsjettbehandling i desember 2024.

Driftsbudsjett

Vi viser til driftsbudsjettet for en deltaljert oversikt over hvor de respektive midler benyttes i organisasjonen.

Vedlegg:

- Grunnlagsdata for kontingent 2025
- Driftsbudsjett 2025
- Finansbudsjett 2025